

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Venetiis, M.D.LVI

Axiochus Platonis de contemnenda morte, Rodolpho Agricola interprete

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-254](#)

consistunt atq; his qui consuliādo perquirunt optima, mox facileq; occurunt, ea qui impossibilia iudicat, non recte sentit. Dico aut̄ duos, Hippocratis scilicet Dionysij filij, atq; insuper mei filij animos. Arbitror. n. si hi consenserint, alios quoq; Syracusanos & oēs quibus patria curā est, consensuros. Sed djs oēbus honores cū precib⁹ offerentes, & alij præterea quibuscūq; vñā cū djs vōnere decet: præterea cohortates, initiantesq; amicos & inimicos oī no atq; benignē, nolite prius desistere quām ea quā à nobis di et a sūnt, quasi diuina somnia vigilatibus superuenientia, perficiā quidem atq; felicia perfectissimē impletas.

PLATO ARCHITAE TARENTINO
BENE AGERE. EPISTOLA IX.

VENERVNT ad nos Archippi Philonidūq; familiares, ferentes epistolam quā eis dederūt, ac de rebus tuis que oportuit nunciantes. Publica quidem ciuitatis negocia absq; difficultate peregerunt. Neḡ. n. admodum laboriosa erant. Te verò narrauerūt permolestè ferre, quod à publicis ciuitatis occupationibus liberari non valeas. Quod igitur dulcisimum vitæ genus sit agere sua, præsertim si quis talia elegerit facienda, qualia tu, omnibus fermè est manifestū. Sed illud quoq; te considerare oportet, nullum nostrum sibi soli natū esse: sed ortu nostri partē sibi patriā vendicare: partē parentes: partem amicos. Multa insuper pro temporū diuertestate nobis accidere: quibus vita nostra occupata est. Voçante igitur te patria ipsa ad remp. gubernandam, absurdum forsan esset non parere: præsertim cū simul accidat, ut aditus prauis hominibus relinquatur, qui nulla ipsius quod optimum est rōne proficiscuntur ad publica. De his ergo iam satis. Echerat is autem curam habemus in praesentia habebimusq; in posterum: & tui gratia, & patris eius Phrynonis, & propter ipsum adolescentem.

PLATO ARISTODORO BENE
AGERE. EPISTOLA X.

AVDIO te antē alias & nunc familiarem esse Dionis, & per omne tempus sapientiam morū ad philosophiam spectantium in primis exercuisse. Nam firmitate, fidem, sinceritatē, verā esse philosophiā existimo. Alias verò & ad alia declinantes scīas & facultates sequis ornamēta dixerit, recte, ut arbitror, appellabit. Sed uale iā, et in p̄sentibus his persuera morib.

PLATO LAODAMANTI BENE
AGERE. EPISTOLA XI.

SCRIPTIMVS etiam prius ad te, referre multū ad ea quā dicit oīa, ut Athenas ipse proficiscaris. Quoniam verò aī te venire nō posse, secūdo id loco foret, si vel ego, vel Socrates, ut per tuas literas significasti, istuc nos conferre possemus. Verū Socrates quidē hoc tēpore morbo stranguria impeditur. Mihi verò istuc proficisci dedecus foret, si illa quorū gratia me vocas, nequaquā perficeretur. Quā quidē perfici posse haud admōdu sp̄ero. Si quis aut̄ ea oīa referre aggrediatur quorum de causa ita diffidam, prolixa opus erit epistola. Præterea per etatē non satis corpore Valeo ad iter conficiendū, periculaq; mari terraq; obeunda, qualia iter solet obijcere. præsertim verò per id tempus oīa iter agentibus plena periculis sunt. Consulere tamen tibi colonisq; possim, quod nunc me referente, inquit Hesiodus, putare quidem fal-

lax quiddam esse, difficile verò intelligere. Nam si putant aliqui legum quarumlibet positione ciuitatem bene quandoq; constitui posse, nisi sit aliquis cū autoritate præsidens ciuitati, quotidianē oīum vitæ moderator, adeo ut sit temperata & fortis tam in servis quam in liberis, non recte putant. Proinde si sint iam apud vos viri hac potestate digni, id fieret. Sin autem ad disciplinam opus sit aliquo: neḡ, qui doceat, neḡ, qui doceatur, ut opinor, apud vos sunt: reliquum est, deos precari. Nam ferè q; antē hoc tempus fuerunt ciuitates, sic ab initio constituta sunt: ac postea benè exculta pro opportunitate magnarū rerum, tum bello, tum pace, quando in hīmōi temporibus vir clarus & probus magnam adeptus fuerit potestatē. Prius autem ipsa proptissimē curare oportet atq; necesse est: considerare tamen ea qualia dico: neḡ, temere aggredi quasi leuiter peragantur: cogitare verò quid com mode fieri possit. Vale felix.

PLATO ARCHITAE TARENTINO
BENE AGERE. EPISTOLA XII.

MIRVM est quanta cū voluntate cōmentaria abs te missa accepimus, eorumq; auctoris ingenia delectati sumus. Vīsus quidem nobis est vir ipse dignus maioribus illū iam oīm fuisse. Ferunt virorum decem millia fuisse: qui ex omni Trojanorum, qui sub Lao medonte secessere numero, ut fabula tradit, præstantissimi fuerunt. Commentaria verò quā tu per literas a me petis, nondum absoluta sunt. Qualiacung tamen sunt, ad te misi. De custodia verò, idem sentimus ambo. Quā propter nihil cohortatione opus esse videatur.

AXIOCHVS PLATONIS DE CONTEMNENDA MORTE, RODOLPHO AGRICOLA IN-
TERPRETE.

SOCRATES, CLYNIAS,
AXIOCHVS.

XEVNTI ad Cynosarges mihi, cū ad Elissum venissim, vox eiusdā allata est clamantis, Socrates, Socrates. Utq; conuersus circumspetabam unde ea redideretur, Axiochi filium video Cliniam, ad Callirhoen currē tem, cum Damone musico, Charmideg, Glauconis filio. Horum alter quidem musicam docebat: alter ex familiaritate amabat, simul atq; amabatur. Visum est ergo mihi rectā deflecenti occurrere eis: ut quam primū conueniremus. Perfusus aut̄ lacrymis Clinias, nunc tps est, inquit, Socrates, ut vulgatā semper de te sapientiā ostendas. Pater. n. ex aliquo iam tēpore viribus de improviso destitutus est, & prop̄ est exitū vitæ, molesteq; fert adesse sibi finē, tametsi antehac conteneret morte horreā imagine exprimentes, comiterq; derideret. Pergē ergo, proq; tua cōsuetudine illū cōfirma: ut volēs èo quō ducit necessitas, sequatur, utq; ille mihi ad reliqua hoc ipso etiam pie colatur. s o c. Nullā me Clinia moderata rē rogaueris frustrā, quāto nūc magis, cum ad hēc me voces pietatis officia. Acceleremus autem. si. n. ita

Hh iij seres

se res habet, festinato opus est. CL. Vbi modo te viderit Socrates, rectius habebit. Crebro. n. iam euenit ei, ut exanimatus rursus resiceretur. s o c. Quo citius aut perueniremus, ea q̄ circa murū cognominata est, iunimus. In proximo nāg habitabat portā q̄ est apud Amazonā columnā. Inuenimus ergo ēū aquisumpio rursum sensibus, & corpore robustū, defectum verò mente, prorsusq; indigentē consolationis, revoluente crebro se, suspiraq; cū lacrymis atq; manū crepitū ciente. Aspiciens aut illum, quid hoc, inquā, rei Axioche? Vbi nobis illa pride magnifica verba, continetesq; laudes virtutum, & manus quam ut dici posset in te animi robur? Sicut n. timidus athleta, cū in gymnasio insignē te præbueris, ad certamē ipsum defecisti. An non mediate considerabis naturam vir tantus & rōni obsequens, ut q̄ nihil aliud, Atheniēsis? quod cōe videlicet hoc & ab oībus iactatum, peregrinatio quādam vita est, quodq; peragētes eā alacriter, & tantum non pēana canentes, ad postremā accedere necessitatē: tā molliter verò habere se tamq; agrē, pueri more diuelli, nequaquam prudentia præfert altioris aetatem. A x. Recte quidē Socrates, ista mīhi dicere videris: verū nescio quo pacto vbi propius accessit periculū, fortia illa grandiaq; verba occulte subterulat atq; negliguntur. Oboritur aut metus quidā, mente multipliciter discerpēs, si hac luce, hisq; priuabor bonis, & expers mentis sensuumq; iacebo vbiq; demū putrescens, & in puluere vermesq; conuersus. s o c. Imperfecte coiungis Axioche, propter imperitiā, cū sensuum orbitate sensum, tibiq; ipse contraria facis & dicas, neq; cogitas quod simul quidem desles id, quod sensibus carebis, simul ob putrefactionē doles amisionemq; vitæ oblectamentorū, veluti morte sis in aliam vitā trāsturus, neq; in oī modam abiturus sensū abolitionē, & eandē in qua prius quam naseereris, fūisti. Ut n. cū Dracon Clithenesq; gubernabant remp. nihil te malū habebat (necdum n. cœperas esse vt male tibi quid accidere posset) ita neq; post mortem erit. Nullus n. vt male tibi esse quicquā posſit, es futurus. Quin tu igitur hanc oēm discutis ineptiam, illud cogitans, quod soluta simul hac compage, animoq; rursus in proprium restituto locum, relictum istud corpus terrenum, atq; rōnis expers amplius nequaquam est homo. Nos etenim aīa sumus, animal immortale, mortali inclusum munimento. Hoc aut tabernaculum nō sine malo nobis circūdedit natura, cuius lata quidem abstrusa sunt & volucria, pluribusq; doloribus admixta: tristia verò, improuisa, diurna, prorsusq; vacua gaudiorū. Valetudines nēpē, sentientiū membrorū vlera, morbi interni. Quibus necessariō (quoniam per corpus meatus sparsa est) condolens aīa cœlestē, & cognatum desiderat aethera, sititq; cupidē superna illius consuetudinē gaudiaq; vitæ. Discessus itaq; è vita mali cuiusdam est in bonum comutatio. A x. Cū malū ergo Socrates vitā putas, quid ita vivere perseueras, cū rerum sis indagator, & nobis i. multitudini, intelligentia præstes? s o c. Nequaquam verū de me Axioche testimoniu dicis. Arbitraris n. quemadmodum vulgus Atheniensium, quandoquidem res inquirō, alicuius quoq; me scientiā habere. Abest aut tantū vt recōditiora sciam, vt voto optauerim ēt vulgatā me ista nouisse. Sūt aut ista quā dico Prodi sapientis tradita. Illa quidē duo bus obolis, illa duabus, illa quatuor drachmis redempta.

Gratis n. hic vir nemine docet, estq; mos ei semper epicharmi illud in ore habere, Manus manum fricat, da aliiquid, & aliquid cape. Nuper ergo cū apud Calliam Hipponici filiū declamaret, tantis differuit contra vitā, ut ego ad ea q̄ nullius sunt momenti, adscriperim illam. Ex eoq; iam in morte mīhi aīus Axioche propendit. A x. Quæ dixit aut? s o c. Dicam quidē tibi ea, quorū mīhi Miseria vieniet in mentē. Quæ n. pars, inquit, etatis, calamitatis vacat? Nōne statim à principio plorat, vt primum natus est infans? Vitamq; à lacrymis austriatur? Quæ tandem non pmit eum molestia? Sēper n. Vel penuria, vel frigore, vel calore, vel verberibus urgetur. Antea quoq; quam loqui possit, quanta patitur? flens scilicet, hancq; solā habens anxietatiū suā q̄relam. Vbi septimū debinc expleuerit annū: multosq; labores exhauserit: iam custodes, gymnaste, magistri ludi, iam adolescenti critici, geometra, rei militaris pceptores: ingens plane dominorum multitudo. Post ista vbi in Ephesos inscriptus est, peior iam metus. Lyceū, Academia, gymnasarcha, Virgæ, nullaq; prorsus malorū mensura. Oīs adē adolescentis sub moderatoribus est labor: qui ex Areopagi delecti consilio præsunt iuuentuti, deinde cū fuerit istis exolutus, iā curæ palam emergunt, reputatioq; quod viuendi potissimum instituat iter: præq; sequentibus incomodis priora illa puerilia videntur, & infantū reuera territamēta: expeditiones n. & vulnera, perpetuq; certaminū labores. Hinc iam fallēs subrepit senectus, in quā confluit quicquid est infirmum fragileq; naturæ. Quod nisi ocyus quis vitā velut ē alienū reddiderit, astans supra caput natūrā tanquā fænerator reposcit vīrā. Ab alio quidē vi- sum, auditum ab alio: persæpe vīrū, at si quis diutius cunctetur, debilitat eu, excruciat, membrūq; destitut. Aly itaq; multa scēnētū repuerascunt, atq; bis pueri fiunt senes. Dy ergo propter hoc ipm (vt quibus notissimae sint res humanæ) quos plurimi faciunt, eos citius auferūt ē vita, Agamedes & Trophonius itaq;, cū Pythij Apollinis adificassent tēplum, orantes dari sibi quod optimū esset, qui obdormiūssent, nunquā deinde surrexerūt. Sic ēt Iunonis Argiūa sacerdotes, p̄cante matre eorū, vt gratiam eis aliquā zūno pietatis illorum referret. cū n. cūtarentur iumenta, succedentes ipsi Vehiculo matrē ad templū vīg; pertraxerāt. Post p̄ces ergo nocte decesserūt. Longū foret aut poetarū dicta recensere, qui diuinioribus poematis ea q̄ ad vitā pertinent nostrā, velut ex oraculo decantat, quemadmodū deplorent illā. Vniusq; solū memoriā dignissimi sat habeo meminisse, qui inquit: Quā superi miserū stāmē mortalibus ēui Neuere, vt viui desēda per oīa durent. Iterumq;: Et cunctis hōrum generis pessima vitā stat, qcung; supra terrā spiratq; mēatq;. De Amphiarao verò quid dicit? Jupiter hunc totis aīis, hunc magnus Apollo. Diligit, & iusti metas nō attigit ēui. De illo quoq; qui ita iubet: Nascent freat, qui tanta uitā intrat mala, quid tibi uidetur? Sed cesso, ne cōmemorando alios, rē contrā quām institui longius ducam: Quod aut uitā quisquā institutum, quāmve arte deliget, ut non q̄ratur de ea, atq; præsentibus offendatur? Opifices, mercenariasp̄ recēseamus artes: ex nocte in noctē usq; laborantes, & uix tolerantes uitā necessarios sumptus, coplanties seipso, omnemq; uigiliam suam mērōre lacrymisq; coplentes. At nautam dicamus, per tanta penetrā tem-

rem pericula, quiq, quemadmodū Bias ait, neg inter mortuos est, neg inter viuos. Terrestris.n. homo velut ambigui generis, ipse in mare sese proiecit, totusq arbitrij factus est fortunae. Verum dulcis est agricultura. Est sanè. nonne tota tamen est, quod aiunt, vlcus, semper paratam doloris habens causam, nunc quidem fiscitatē, nunc pluvias, nunc vredinē, nunc rubiginem, nūc vel aestū intempestivū, vel frigus conquerens? Illa quoq honora in primis reipublica cura, multa.n.prætero, per quantas rapitur anxietates? Quæ gaudia quidem habet furunculi in modū trepidas semper, atq stimulis repleta, repulsas vero aceras & millies morte peiores. Quis.n. beatus esse posset vulgi uiuens arbitrio? tametsi faueatur ei plaudaturq, populi scilicet ludicru iactatus, exhibitus, damnatus, mortuus, et tum miserandus visus. Vbi nang. Axioche tu qui in republica versaris, vbi Milciades, vbi Themistocles, vbi Ephialtes abiit, vbi item qui nupes in republica duces fuerunt? quando ego quidem in eam non sum adductus sententiam. Neg. n. honestum mihi videbatur, ut insaniensi populo dominationis particeps fierent. Theramenes autem & Calixenus dein de constitutos præficientes magistratus, ut indemnati ne carentur hos effecerunt: tuq cum Triptolemo resistebas illi solus è triginta milibus in concionem coactis. A x. Sunt ista Socrates ut dicas. itaq ex re suggesti mesaties cepit, neg mihi quicquam acerbium republica visum est. Perspicui id quidem illis qui in ipso sunt negotio ver sati. Tu nang dicas hæc, veluti qui de sublimi spectau eris: nos vero qui fecimus periculum, quanto exactius sci mus? Populus enim, charissime Socrates, ingratus est, morosus, crudelis, inuidus, immodestus, ut qui sit ex colluie turbæ, & stultis insolentibus collectus. Huic aut qui assentatur, multo ipse miserior est. s o c. Quando igitur Axioche hanc quæ liberalis maximè oīum est artium, omnium maxime abominandæ putas, quid reliqua uitæ genera? an putabimus prorsus esse fugienda? Audiui etiam Prodicū quandoq dicentem, quod nihil quicquam neg ad viuentes mors, neg ad defunctos pertineret. A x. Quo dicas ista Socrates? s o c. Quoniam neg circa viuen tes est: hi vero qui obierunt, non sunt amplius. Itaq, ne que apud te est: nondum.n. obysti. neg, siquid tibi accidat, est circa te futura. non.n. eris. Stultus est, igitur dolor de Axiocho, qualis neg, est, neque futurus sit, Axiochum mente torqueri, sitq simile, veluti si Scylla, aut si quis Centaurū reformidet, quæ neg, iam imminent tibi, neque sint unquæ ad exitium tuū affutura. Existentiū.n.rerum est metus: quæ non sunt aut, nemo est qui pertimescat. A x. Tu quidem doct̄a hac verba ex ea quæ nunc pullulat, garrulitate protulisti. Illinc est.n. hac quæstus captatio illicienda inuentu apparata. Me vero amissio honorū quæ sunt in vita, tristem reddit: et si Socrates probabilorem est hac quam modo dixisti, crepueris orationem. non.n. errabuda iam mens dicitur apte coherentibus verbis, neque contingunt mentem ista: sed in ostentationem splendoremq orationis parata multum absunt à veritate. At animi ægritudo captiosis nequam sifitur verbis, sed illis acquiescit solum quæ valent ad mentem usq penetrare. s o c. Coniungis imprudenter Axioche: & bonorum priuationi malorum substituis sensum, oblitus quod tunc mortuus sis futu-

rus. Eum namq, qui bona amittit, contraria lèdunt que patitur mala: at qui non est, nihil in eis quo priuat, locum recipit. Quo ergo posset illas in eo dolor, quod nullam lèdentium notitiam exhibebit? Quòd si non ab initio Axioche per imprudentiam unum aliquem sensum cū morte cōponeres, nequaquā metueres eam. Nunc ipse te subvertis, timens amissum iri animam, aliamq animā illius amissioni circundas. Et turbaris quòd sis sine sensu futurus, hocq ipsum non sentire alio te sensu cōprehensurū putas. Ad hæc multæ sunt per pulchræq de animi immortalitate rationes. Neg. n. mortalis natura in tam variis res attollere sese posset, ut contemneret ingentium ferarū vires, maria transmitteret, conderet vrbes, re publicas constitueret, respiceret etiam in cælum, et astro rū videret revolutiones, cursusq solis & lunæ, ortus itē et occasus, defectus, celeritate, distantias, aquinoctiaq, et duplices cōuersiones, Pleiadū et et hyemis atque aestatis ventos, imbriumq casus et horrendos turbinū raptus, ut comprehensos quoque mundi labores seculis traderet, nisi diuinus quidam mentibus nostris spiritus inesset, quo cōples xum notitiamq tantarū attingeret rerum. Transis itaq non in mortem Axioche, sed in immortalitatē: non in amissionem honorū, sed in sinceriorem eorū perceptionem, neque ad voluptates mortali confusas corpori, sed ab omnibus prorsus molestijs purgatas. Illuc enim ex hoc solutus carcere proficisciens, vbi requieta latag omnia, & nulla fatigentia senecta, tranquillamq illuc perages uitam, ab omnibus liberam incomodis, serena placidam quiete, rerum contemplans naturam: atque philosophia nō ad turbā, neque in speciem, sed ad purā germanamq de ditus veritatem. A x. In cotrarium me Socrates haec oratione distulisti. Nō.n. metus iam me, sed desideriū tenet mortis. Utq, ego rhetores imitatus grandius aliquid dicam, iandudum superna mente concipio, et immensum illū dinimumq recenso cursum, collegiq ex infirmitate me: sumq iterum quasi nouus effectus. s o c. Si uis aut aliam etiam rationem cape, quam retulit mihi Gobrias Magus. Is dicebat secundū Xerxis in Graciam transitū auum suū sibi cognominē missum esse in Delum, quo eā tueretur insulā, in qua bina sunt numina pregnata. Ibi illū ex æneis quibusdā tabulis quas attulissent ab Hyperboreis opis & Hecaergus, didisse animā postea quam à corpore sit exoluta in ignotum quendam locum subterraneo discedere recessu, in quo Platonis sit regia nihilo minor quam aula Iouis. Terra etenim mundi medium tenente ambitū eius esse globosum: cuius alterum quidem senior bem dy superi acceperint, inferi alterū, atque hi quidem fratres illorū, hi uero filij fratrum. Vestibula aut qua adiutus ad Platonis est regnum, ferreis esse claustris atq clauibus affirmata. Aperientem illa flumis excipit Acheron: post quem Cocytus est. Eos vbi quis traicerit, ad Minoem et Rhadamanthū est accedere necesse. Vocant hunc capum veritates, inq eo iudices sedet, recognoscētes eorū qui aduenerint vñscuiusq vitam, & qua quisq rōne corpus inhabitans atatem peregerit. Nec mentiendit illuc illa facultas. Quibuscumq aut in vita melior aspi rauerit demon, ij sedes incolunt piorū, vbi omnes hore scatent omnigena fructuū vberitate, fontes puris labūtur aquis, varijs prata omnimoda floribus uernant, conuētus sunt philosophorū, theatra poëtarū, exultantiū corone, musiciq

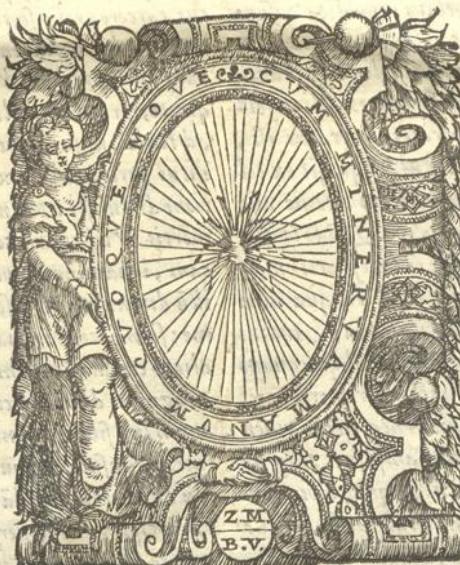
musicis concentus. Ad hæc instruita diligenter conuiua, & ipsa se suppeditans affluentia victus. Non n. frigus illis, non astus est grauis, sed temperatus aer funditur mitibus solis radijs illustratus. Hic etiam initiatis est dignatio quædam, & religiosa ibidem quoq; peragunt sacra. Quomodo ergo non hic tibi honor habebitur colleg& deorum? Herculem namq; Liberumq; patrem descendentes ad inferos priscus est sermo hic initiatos fuisse, & fiduciam quo illuc irent, ab Eleusina conceptam esse. At illi quibus per scelera vita fuerit peracta, per Tartarum à Furyjs ad erebūm chaosq; rapiuntur, ubi impiorum est locus, inexplicabilesq; Danai filiarum urnæ. Ubi Tantalis sitis, præcordia Tityi, Sisyphi in explicitum saxum, cuius finis ab alio incipit rursus labore. Ibi circulambentibus eos feris, inde sinenter lampadibus adusti, & omniꝝ pœnarum afflitti cruciati, tormentis laniantur immen-

sis. Ista quidem ex Gobria ego audiui, tuum vero de eis erit Axioche iudicium. Illud namq; ratione adductus solidum scio constanter, quod omnis immortalis est anima quæcumq; ex hoc loco transfertur & proorsus expers doloris. Siue sursum ergo Axioche, siue deorsum beatus sis oportet, qui probè pieq; vixisti. A x. Pudet me Socrates dicere tibi quiddam. Tantum abest ut timeam mortem, ut nunc eius etiam teneat amore, Usque adeo & hæc mihi, & illa persuasit oratio. Contemno etiam vitam, ut qui sim in melius domicilium transiturus, nuncq; paulatim ea quæ dicta sunt, ipse mecum recensabo. Tu vero meridie fac ad sis mi Socrates. SOCR. Faciam ut dixisti. Ego quoq; ad Cynosarges unde hoc vocatus sum, redeo ad deambulationem.

F I N I S.

α β γ δ. a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z.
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh.

Omnes Terniones. d, Quaternionem.

V E N E T I I S,

APVD IOANNENM MARIAM

B O N E L L V M.

M. D. LVI.